

UCHWAŁA NR LXII/550/14
Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej

z dnia 31 marca 2014 r.

**o zmianie uchwały w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości
Stary Waliszów na lata 2007 - 2015**

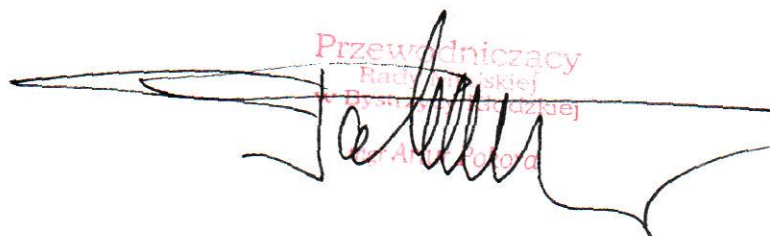
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 645 z późn. zm.), w związku z § 10 ust. 2 pkt. 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. z 2008 r. Nr 38, poz. 220 z późn. zm.) - **Rada Miejska Bystrzycy Kłodzkiej uchwala, co następuje:**

§ 1. W uchwale nr XXIX/277/08 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 29 sierpnia 2008 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Stary Waliszów na lata 2007 – 2015 wprowadza się następującą zmianę:

- załącznik do uchwały nr XXIX/277/08 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 29 sierpnia 2008 r. w sprawie zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Stary Waliszów na lata 2007 – 2015 otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bystrzycy Kłodzkiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta i Gminy w Bystrzycy Kłodzkiej.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Bystrzycy Kłodzkiej
Jan Andrzej Poltorak

UZASADNIENIE

**do uchwały nr LXII/550/14 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej
z dnia 31 marca 2014 r.**

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013), Osi Priorytetowej 3 - „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, działania 3.4. „Odnowa i rozwój wsi”, gminy i inne określone rozporządzeniem podmioty mogą starać się o uzyskanie dofinansowania na określone w programie inwestycje w miejscowościach poniżej 5 tys. mieszkańców. Dofinansowanie można otrzymać po spełnieniu warunków określonych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz szczegółowych przepisów wykonawczych. Obowiązkowym załącznikiem wymaganym do uzyskania dofinansowania jest opracowanie przez mieszkańców Planu Odnowy Miejscowości.

Dnia 29 sierpnia 2008 r. Rada Miejska w Bystrzycy Kłodzkiej przyjęła uchwałą nr XXIX/277/08 Plan Odnowy Miejscowości Stary Waliszów na lata 2007-2015. Dokument został sporządzony zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Następnie Plan został zmieniony uchwałą nr LVI/498/10 Rady Miejskiej w Bystrzycy Kłodzkiej z dnia 28 maja 2010 r.

W związku z planowanym złożeniem przez Parafię Rzymskokatolicką w Starym Waliszowie wniosku do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 działanie Odnowa i rozwój wsi na zadanie pn.: „Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła” zaistniała konieczność dokonania zmian w Planie Odnowy Miejscowości Stary Waliszów na lata 2007-2015. Biorąc pod uwagę, że plan odnowy miejscowości jest dokumentem strategicznym, opracowanym przez mieszkańców, który wyznacza priorytety i kierunki rozwoju miejscowości mieszkańcy wsi Stary Waliszów postanowili dokonać zmian w opracowanym wcześniej planie i dokonali zmian ww. dokumencie.

W dniu 06 marca 2014 r. uchwałą Zebrania Wiejskiego w Starym Waliszowie dokonano zmian w przedmiotowym dokumencie.

Wprowadzono następujące zmiany:

1. We Wstępie – w zadaniach do realizacji w następnym etapie dodano nowy projekt pn.: „Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła”.
2. W Opisie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na rzecz odnowy miejscowości Stary Waliszów – w zakresie infrastruktury i w obszarze promocji i rozwoju miejscowości jako najważniejsze działania wprowadzono na trzeciej pozycji zadanie pn.: „Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła”.
3. W Planowanych działaniach na lata 2007-2015, harmonogram ich wdrażania – wprowadzono nowe zadanie pn.: „Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła”.
4. W charakterystyce projektów dodano podpunkt 11.3. i wprowadzono nowe zadanie pn.: „Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła”.
5. W Harmonogramie rzeczowo – finansowym w ramach Planu Odnowy Miejscowości Stary Waliszów dodano zadanie pn.: „Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła”.

6. W Opisie i charakterystyce obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców miejscowości wprowadzono nowe zadanie pn.: „Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła”.

W tym stanie rzeczy przyjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione i konieczne.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Bystrzycy Kłodzkiej
dr Andrzej Biskup

**PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI
STARY WALISZÓW
*NA LATA 2007 - 2015***

**GMINA BYSTRZYCA KŁODZKA
POWIAT KŁODZKO
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE**

STARY WALISZÓW 2014

Spis treści

Wstęp	3
1. Charakterystyka Gminy Bystrzyca Kłodzka	6
2. Charakterystyka miejscowości Stary Waliszów	11
3.1 Położenie	11
3.2 Powierzchnia	11
3.3 Liczba ludności	11
3.4 Instytucje	11
3.5 Działalność kulturalna i sportowa	12
3.6 Organizacje	12
3.7 Położenie komunikacyjne	13
3.8 Gospodarka	13
3.9 Zabytki Starego Waliszowa	14
4 Zasoby miejscowości Stary Waliszów	16
4.1 Działalność gospodarcza	16
4.2 Działalność rolnicza	16
4.3 Miejsca pracy	17
4.4 Miejsca noclegowe, hotelowe, gastronomiczne	17
4.5 Drogi	17
4.6 Sieć energetyczna	18
4.7 Sieć kanalizacyjna	18
4.8 Sieć wodociągowa	18
4.9 Sieć gazowa	18
4.10 Gospodarka odpadami	19
4.11 Szkoła	19
4.12 Koło Gospodyń Wiejskich	19
4.13 Zespół	20
4.14 Stowarzyszenie Kółka Rolniczego	20
4.15 Parafia rzymsko-katolicka pw. św. Wawrzyńca Męczennika	20
4.16 Klub Sportowy	20
5. Analiza zasobów miejscowości	22
6. Analiza SWOT i wizja rozwoju miejscowości	23
7. Wizja rozwoju miejscowości – jaka ma być nasza wieś za kilka lat?	24
8. Wizja rozwoju miejscowości Stary Waliszów to wieś oparta na tradycji, kulturze i nowoczesności.	25
9. Opis przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na rzecz odnowy miejscowości Stary Waliszów	26
10. Planowane działania na lata 2007 – 2015, harmonogram ich wdrażania.	28
11. Charakterystyka projektów	29
11.1. Projekt - Remont Wiejskiego Domu Kultury	29
11.2. Projekt - Zagospodarowanie Parku przy WDK Stary Waliszów	31
11.3. Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła	33
11.4. Kanalizacja miejscowości Stary Waliszów	33
11.5. Działania w ramach promocji i rozwoju miejscowości Stary Waliszów	33
12. Harmonogram rzeczowo – finansowy w ramach Planu Odnowy Miejscowości Stary Waliszów	35
13. Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców	36

Wstęp

Odnowa i rozwój wsi to jedno z najważniejszych wyzwań, jakie stoją przed Polską po przystąpieniu do Unii Europejskiej.

Zasadniczym celem jest wzmocnienie działań służących niwelowaniu dysproporcji w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów zurbanizowanych.

Plany Odnowy Miejscowości są częścią składową prowadzonych przez Jednostki Samorządu Terytorialnego działań, zmierzających do poprawy sytuacji gmin oraz sprzyjających długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Koncepcja odnowy i rozwoju wsi zakłada podejmowanie na tych terenach zróżnicowanej działalności gospodarczej oraz kształtowanie jej w sposób zapewniający zachowanie walorów środowiskowych i kulturowych, poprawę warunków życia poprzez rozwój infrastruktury oraz zapewnienie mieszkańcom i przedsiębiorcom dostępu do usług, a także rozwój funkcji kulturowych i społecznych.

Jedną z dróg poprawy jakości życia mieszkańców miejscowości Stary Waliszów może być pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej, w związku z czym mieszkańcy wsi opracowali Plan Odnowy Miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości ma zintegrować społeczność oraz pobudzić jej mieszkańców do wspólnego działania na rzecz wsi. Plan jest dokumentem strategicznym, opracowanym przy udziale mieszkańców. Określa najważniejsze działania, które sami zainteresowani uznali za istotne dla swojej miejscowości, które pomogą im rozwiązać problemy, pokonać bariery i osiągnąć stawiane przez nich cele. Słabo rozwinięta infrastruktura techniczna i społeczna wsi stanowi jedną z barier rozwoju obszarów wiejskich, zarówno pod względem społecznym jak i gospodarczym. Priorytetowym celem inwestycji jest poprawa

warunków życia poprzez rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej, poprawa zagospodarowania przestrzennego wsi oraz uatrakcyjnienie obszarów wiejskich, jako miejsca zamieszkania.

Proponowane przedsięwzięcia mieszkańcy uznali za realne do zrealizowania przy ich wkładzie własnym, oraz zaangażowaniu władz samorządowych gminy Bystrzyca Kłodzka.

Plan Odnowy Wsi Stary Waliszów powstał w wyniku dyskusji na zebraniach wiejskich, po konsultacji Rady Sołeckiej z mieszkańcami.

Odnowa i rozwój wsi, w przypadku Starego Waliszowa (gmina Bystrzyca Kłodzka) będzie polegać w pierwszym etapie na realizacji następującego zadania:

- remont Wiejskiego Domu Kultury w Starym Waliszowie.

Gmina Bystrzyca Kłodzka stara się o dofinansowanie w/w zadań w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (PROW 2007-2013), działania Osi 3 – „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, działanie 3.4. „Odnowa i rozwój wsi”.

Pozostałe zadania, które zostały ujęte w Planie Odnowy Miejscowości zostały zaplanowane na następne lata i będą finansowane z budżetu gminy oraz innych źródeł w ramach pozyskanych środków finansowych.

Zadania do realizacji w następnym etapie polegać będą na:

- zagospodarowaniu parku przy Wiejskim Domu Kultury,
- rewaloryzacji elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła,
- kanalizacji miejscowości,
- remoncie remizy Ochotniczej Straży Pożarnej,
- zakupie samochodu gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej,

- zakupie strojów ludowych oraz sprzętu muzycznego dla Zespołu Ludowego
- przygotowaniu tablic informacyjnych,
- oraz działań kulturalno – rozrywkowych.

Opracowanie zawiera charakterystykę gminy, miejscowości której Plan dotyczy, jej historię, analizę zasobów, analizę SWOT – określenie słabych i mocnych stron wsi, kierunki rozwoju, a także planowane do realizacji przedsięwzięcia w 7-letnim okresie wraz z szacunkowymi kosztami oraz harmonogram działań.

Plan Odnowy Wsi Stary Waliszów, będzie nierozzerwalnym załącznikiem do wniosku o wsparcie finansowe.

Plan Odnowy Miejscowości jest planem otwartym, który w zależności od potrzeb i uwarunkowań będzie mógł być aktualizowany. Taka sytuacja daje możliwość dopisywania zadań oraz zamiany kolejności zadań projektowanych do realizacji w zależności od możliwości pozyskiwania środków finansowym z Unii Europejskiej, czy z budżetu państwa.

1. Charakterystyka Gminy Bystrzyca Kłodzka

Gmina Bystrzyca Kłodzka położona jest w Sudetach Środkowych w południowej części Kotliny Kłodzkiej w zlewni górnego biegu rzeki Nysy Kłodzkiej, w niewielkim obniżeniu pomiędzy Górami Bystrzyckimi a Masywem Śnieżnika.

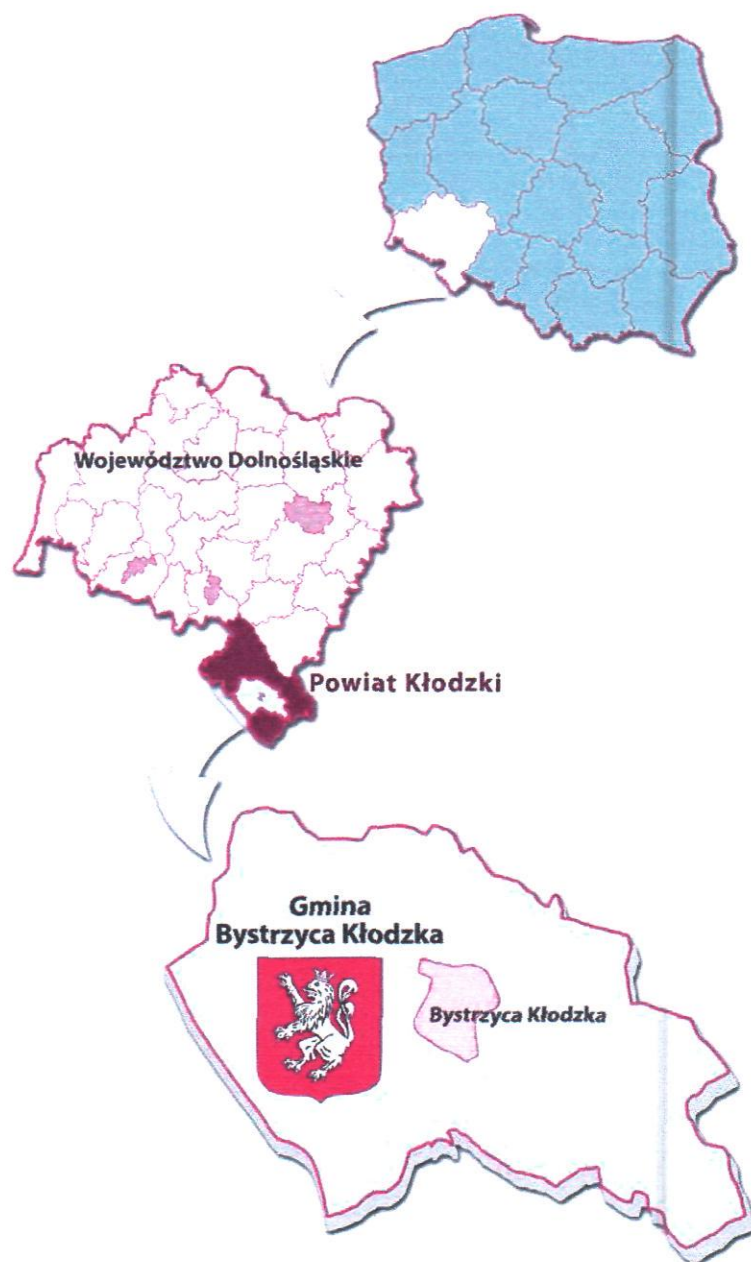
Jest to gmina miejsko – wiejska, wchodząca w skład województwa dolnośląskiego (zajmuje około 1,7% powierzchni województwa dolnośląskiego) oraz jest największą jednostką administracyjną powiatu kłodzkiego.

Odległość od stolicy regionu a zarazem miasta wojewódzkiego – Wrocławia wynosi 110 km.

Gmina Bystrzyca Kłodzka graniczy z gminami: Polanica Zdrój, Lądek Zdrój, Stronie Śląskie, Szczytna i Międzyzylesie. Zachodnia granica jest częścią granicy państwa z Republiką Czech. Przez jej teren przebiega międzynarodowa trasa komunikacyjna Warszawa - Praga – Wiedeń.

W mieście krzyżują się drogi krajowe i wojewódzkie. Przez obszar Gminy przebiega międzynarodowa linia kolejowa Warszawa - Praga.

Gmina obejmuje miasto Bystrzyca Kłodzka i 31 sołectw (41 wsi).

Rysunek 1. Położenie Gminy Bystrzyca Kłodzka

Obszar gminy Bystrzyca Kłodzka to 333,8 km², w tym:

- użytki rolne: 48 %,
- użytki leśne 46 %.

Gmina stanowi 20,56 % powierzchni powiatu.

Gmina Bystrzyca Kłodzka liczy 20 550 tys. mieszkańców.

Tabela 1. Liczba i struktura ludności na dzień 31.12.2006 r.

Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Na 1 km ²	W wieku			Ludność w wieku nieprod. na 100 osób w wieku prod.
				przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym	
19 641	9 475	10 166	58	3 595	12 898	3 148	52,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl

Średnia gęstość zaludnienia w gminie Bystrzyca Kłodzka jest ponad dwa razy mniejsza od średniej dla woj. dolnośląskiego, wynoszącej 122 osób/1km². Wskaźnik ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (52,3) jest bliski średniej dla całego województwa (51,9). Około 46 % populacji gminy Bystrzyca Kłodzka to mieszkańcy wsi.

Tabela 2. Ludność wg wieku

w wieku							
0-9	10-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70 i więcej
1670	2468	3250	2377	2777	3616	1479	2004

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl 2006 r.

Najliczniejszą grupę mieszkańców gminy stanowi ludność wieku 50-59 lat oraz 20-29 lat, a na samym końcu w wieku 60-69 lat i 0-9 lat.

Tabela 3. Liczba ludności ogółem w gminie w latach 1998 - 2007

Rok	1998	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liczba ludności	21 588	20 488	20 320	20 200	20 096	19 890	19 787	19 641	20 131

Źródło: Główny Urząd Statystyczny, www.stat.gov.pl

Z przedstawionych danych wynika, że liczba ludności w Gminie Bystrzyca Kłodzka przez ostatnie lata zmniejszała się, przy czym w 2007 roku zanotowano wzrost i przekroczenie 20 tys. mieszkańców.

Tabela 4. Struktura podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w gminie w latach 2004 - 2007

Lp.	Branża	Ilość podmiotów gospodarczych			
		2004	2005	2006	2007
1.	Budownictwo	84	89	92	106
2.	Gastronomia	43	47	46	48
3.	Handel	554	539	536	534
4.	Hotelarstwo	12	15	15	15
5.	Pozostałe usługi materialne	246	242	230	236
6.	Produkcja wyrobów	38	34	31	35
7.	Roľnictwo	3	6	5	4
8.	Transport	72	68	66	69
9.	Leśnictwo	73	58	54	56
10.	Usługi niematerialne	180	173	173	177
11.	Razem	1305	1271	1248	1280

Źródło: dane wewnętrzne UMiG

Wśród zaewidencjonowanych podmiotów gospodarczych w Urzędzie Miasta i Gminy Bystrzyca Kłodzka dominuje handel stały i obwoźny oraz usługi i transport. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w analizowanym okresie pozostaje w miarę na stałym poziomie z tendencją do zmniejszania.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w gminie w latach 1998 - 2006

Rok	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ogółem liczba osób bezrobotnych w gminie	1738	2014	2399	2810	2743	2826	2638	2498	2339

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy filia w Bystrzycy Kłodzkiej

W strukturze bezrobocia gminy Bystrzyca Kłodzka dominują kobiety około 50,2% zarejestrowanych w gminie. Bezrobotni z gminy Bystrzyca Kłodzka stanowią około 56,4% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w filii PUP w Bystrzycy Kłodzkiej.

Gmina Bystrzyca Kłodzka jest to rejon atrakcyjny turystycznie o urozmaiconej rzeźbie, charakteryzujący się łagodnym klimatem podgórskim.

Pod względem ukształtowania terenu jest to obszar o dużym zróżnicowaniu: od położonych w dolinach miejscowości na wysokości 330 m n.p.m. do wsi typowo górskich leżących na wysokości 750 m n.p.m.

Na terenie gminy znajduje się rezerwat Wodospadu Wilczki, Śnieżnicki Park Krajobrazowy, uzdrowiska, stacje klimatyczne oraz liczne źródła wód mineralnych.

Gospodarka gminy ma charakter przemysłowo-rolny, posiada duże tradycje przemysłowe oraz stosunkowo bogate zaplecze surowcowe. Przemysł gminy opiera się na wykorzystaniu istniejących zasobów naturalnych: leśnych, rolnych i mineralnych.

Gmina posiada dobrze rozwiniętą infrastrukturę techniczną, tereny do zagospodarowania, położenie przy drodze z Wrocławia przez Brno – Pragę i Wiedeń oraz bliskość przejść granicznych stanowi przyjazne warunki do inwestowania przez inwestorów.

Walory turystyczne, czyste powietrze, dobre warunki do uprawiania sportów zimowych, liczne szlaki piesze i narciarskie oraz malownicze położenie niektórych wsi przyciągają turystów. Wszystko to jest podstawą do rozwoju obiektów hotelarskich, terenów rekreacyjnych i obiektów turystycznych o unikatowej architekturze.

Historia samego miasta sięga XIII wieku i początków XIV, a same walory architektoniczne oraz zachowany średniowieczny układ urbanistyczny i liczne zabytki stanowią, że Bystrzyca Kłodzka jest jedną z najbardziej interesujących miejscowości Ziemi Kłodzkiej oraz całego regionu.

Charakterystyczną cechą gminy Bystrzyca Kłodzka jest to, że na znacznej długości graniczy z Republiką Czech, a przez jej teren przebiega międzynarodowa trasa komunikacyjna Warszawa – Praga – Wiedeń.

2. Charakterystyka miejscowości Stary Waliszów

Podstawowe dane

3.1 Położenie

Stary Waliszów jest to wieś położona w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim, w gminie Bystrzyca Kłodzka.

Jest to duża wieś łańcuchowa nad dolnym brzegiem Równicy, u podnóża Żelaznych Gór, poniżej ujścia Waliszowskiej Wody na wysokości około 320-390 m n.p.m., na granicy Rowu Górnej Nysy, u podnóża Wysoczyzny Idzikowa i Krowiarek.

Wieś zachowała w pełni układ przestrzenny wsi łańcuchowej wzbogacony założeniami dworsko-folwarcznymi i licznym zespołem starej zabudowy. Zabudowania Starego Waliszowa ciągną się na długości 5,1 km w malowniczej i krętej dolinie.

3.2 Powierzchnia – 1793,1985 ha

3.3 Liczba ludności - 659 mieszkańców

3.4 Instytucje

Na terenie miejscowości Stary Waliszów działa Waliszowskie Stowarzyszenie Edukacyjne. Zostało założone w 2003 r. Od września 2004 r. prowadzi jedyną na terenie gminy Bystrzyca Kłodzka szkołę społeczną. W szkole uczy się 70 uczniów ze Starego Waliszowa i Nowego Waliszowa. W szkole działa oddział „0” i 6 klas szkoły podstawowej. Szkoła jest wyremontowana, posiada dostęp do internetu oraz nową salę gimnastyczną. Waliszowskie Stowarzyszenie Edukacyjne działa bardzo aktywnie wraz z innymi organizacjami działającymi we wsi na rzecz mieszkańców. Organizowane są cykliczne imprezy, np.: festyn majowy, zabawa choinkowa i inne imprezy okolicznościowe.

3.5 Działalność kulturowa i sportowa

Na terenie wsi działa drużyna piłkarska – Ludowy Zespół Sportowy „Sparta” Stary Waliszów, który głównie odpowiada za krzewienie sportu wśród miejscowej młodzieży. Zespół istnieje od 10 lat a od 2003 r. prowadzony jest przez Stowarzyszenie. Zespół zajmuje się dwoma dyscyplinami sportu: piłką nożną i tenisem stołowym. Główny nacisk położony jest na piłkę nożną, drużyna gra w „B” klasie. W sezonie wiosennym i jesiennym bierze udział w rozgrywkach z drużynami z okolicznych miejscowości. Tenis stołowy skupia przede wszystkim dzieci i młodzież. Treningi odbywają się na sali w Wiejskim Domu Kultury. Organizowane są tu turnieje i rozgrywki w których młodzież osiąga bardzo dobre wyniki. Ponadto dzieci i młodzież mogą uczestniczyć w imprezach sportowo – rekreacyjnych odbywających się na terenie gminy.

Na terenie miejscowości działa również Stowarzyszenie Kółka Rolniczego, które wcześniej działało pod kierownictwem Gminnego Związku Kółek i Organizacji Rolniczych jako Kółko Rolnicze. Skupia około 60 członków.

Przy Kółku Rolniczym działa bardzo prężnie Koło Gospodyń Wiejskich. Skupia ono 25 gospodyń. Działalność Koła Gospodyń Wiejskich mocno splata się z działającym zespołem ludowym „Tarnawiczanki”. Zespół w 2008 r. obchodził 40 – lecie swojego istnienia. Zespół reprezentuje gminę na przeglądach i festiwalach zespołów folklorystycznych.

Panie z zespołu i koła gospodyń reprezentują wieś na dożynkach gminnych i powiatowych, mocno angażują się w życie i imprezy wiejskie poprzez udział w organizowaniu uroczystości, przygotowaniu ciast i posiłków.

3.6 Organizacje

Na terenie miejscowości działa Ochotnicza Straż Pożarna (OSP). Została założona w 1888 r. najpierw działała na Wschodzie w Tarnowicy Polnej, a od 1945 r. już w Starym Waliszowie. Jest to jedna z najstarszych jednostek OSP w Polsce. W 2003 r. została zarejestrowana w Krajowym Systemie Pożarnictwa.

Obecnie OSP liczy 53 członków: 28 - czynnych, 10 - wspierających i 15 – honorowych. Jest to dobrze wyposażona jednostka (2 samochody gaśnicze) i dobrze wyszkolona, bardzo często uczestniczy w akcjach ratowniczych na terenie gminy.

OSP jest zaangażowana w życie mieszkańców wsi, bierze czynny udział w organizowanych na terenie wsi pracach społecznych, w organizowanych imprezach okolicznościowych. OSP współpracuje ze strażakami ze strony czeskiej, organizowane są imprezy dwustronne mające na celu zacieśnienie współpracy i wymianę doświadczeń.

3.7 Położenie komunikacyjne

Wieś jest bardzo korzystnie położona pod względem ważniejszych szlaków komunikacyjnych, jednakże dostępność Starego Waliszowa środkami komunikacji publicznej nie jest zadowalająca. Przez zachodni kraniec wsi przechodzi droga krajowa nr 33 z Wrocławia do Boboszowa (która łączy Wrocław z Pragą i Wiedniem), wzdłuż niej rozwija się nowe budownictwo, które poprzez dawny przysiółek łączy wieś się z przedmieściem Bystrzycy Kłodzkiej.

3.8 Gospodarka

Stary Waliszów był dobrze rozwiniętą wsią rolniczą, na dzień dzisiejszy ogólnie panuje na terenach wiejskich tendencja spadku gospodarstw rolnych na rzecz wzrostu działalności usługowej i to jest również widoczne w naszej gminie i na wsi. Od momentu wstąpienia do Unii Europejskiej szanse przetrwania i rozwoju mają duże gospodarstwa rolne o określonej specjalizacji. Sytuacja ta przyczyniła się do małej opłacalności działalności rolniczej, profil produkcji rolnej w Starym Waliszowie nastawiony jest w większej części na zaspokajanie własnych potrzeb gospodarstw domowych niż masowego zapotrzebowania klienta. Obecnie we wsi Stary Waliszów funkcjonuje około 200 gospodarstw rolnych.

Dane dotyczące funkcjonowania podmiotów gospodarczych na terenie gminy nie wskazują aby wieś Stary Waliszów była wsią dobrze rozwiniętą pod względem działających na jej terenie podmiotów gospodarczych. Głównie jest to działalność handlowa i usługowa. W przeważającej części mieszkańcy wsi znajdują zatrudnienie na terenie gminy, miejscowości sąsiednich oraz poza granicami kraju.

3.9 Zabytki Starego Waliszowa

W miejscowości znajduje się zabytkowy kościół należący do parafii pw. św. Wawrzyńca Męczennika. Wzniesiony po 1269 r., wielokrotnie przebudowywany i remontowany. Rozebrano go w 1898 r. W latach 1898 - 1902 na miejscu poprzedniego, zbudowano nowy neoromański, z którego wykorzystano fragmenty starych murów oraz kwadratową wieżę z 1524 roku o szpiczastym wysokim hełmie. Budynek jest wybudowany na planie krzyża, z wyodrębnionym prezbiterium, wewnątrz ołtarz główny i ołtarze boczne. Ołtarz główny i ambona są dziełem Józefa Elsnera, rzeźbiarza monachijskiego. Ołtarze główne wykonał Alojzy Schmidt z Łącka Zdroju, oba posiadają stosowne malowidła Hieronima Richtera. Koło neoromańskiej chrzcielnicy stoi duża Pieta. Na ścianach wiszą obrazy Drogi Krzyżowej.

Obok kościoła renesansowa plebania z końca XVI wieku przebudowana w końcu XIX wieku. Na jej murze jest kamienna tablica fundatora z XVII wieku, upamiętniająca fundację wieży i remont kościoła przez Panowiców.

Inne zabytkowe obiekty zabytkowe to:

1. Dwór górny barokowy, murowany z XVIII wieku, przebudowany znacznie w końcu XIX wieku z częścią neogotycką flankowaną wieżyczkami. Być może był tu pierwotnie zameczek strażniczy.
2. Drewniane domy Nr 67 i 112.
3. Kapliczki:

- murowana, bielona kapliczka Jana Nepomucena, wewnątrz której nie ma już Nepomucka, lecz gwiazdy na szczytach kapliczki nie zostawiają wątpliwości,
 - słupowa, kryta dachówką kapliczka Nepomucena,
 - przy domu Nr 161, Jan z początku XIX wieku, kamienny z 1818 r.
4. Zespół parkowy.
 5. Krzyże przydrożne.
 6. W parku skromny, dwukondygnacyjny dwór z końca XVIII wieku, nakryty mansardowym dachem, przebudowany w XX wieku. Do lat 90 – tych ubiegłego wieku użytkowany przez PGR. W przyziemiu sklepienia ze stiukami. Zachowana brama nosi napis: Solanem Socii Salus Solitudo.

4 Zasoby miejscowości Stary Waliszów

Gospodarka

4.1 Działalność gospodarcza

Tabela 6. Podmioty gospodarcze z miejscowości Stary Waliszów

Lp.	Branża	Ilość podmiotów gospodarczych
1.	Rolnictwo - młyn	1
2.	Handel	3
3.	Usługi niematerialne	1
4.	Pozostałe usługi	5
	Razem:	10

Źródło: dokumenty wewnętrzne UMiG

Z powyższego zestawienia wynika, że działalność gospodarcza nie jest dominująca na terenie wsi, przewagę ma handel i są to zazwyczaj małe, rodzinne sklepiki spożywczo – przemysłowe.

4.2 Działalność rolnicza

Stary Waliszów był dobrze funkcjonującą wsią rolniczą przy czym w ostatnich latach wieś straciła charakter typowo rolniczy. Po akcesji naszego kraju do Unii Europejskiej szanse przetrwania mają duże gospodarstwa rolne, toteż możliwości gospodarzy ze wsi Stary Waliszów są raczej nikłe. Ponadto profil produkcji rolnej w sołectwie nastawiony jest raczej na zaspokajanie własnych potrzeb przez mieszkańców a nie potrzeb zbiorowych ludności.

Wielu mieszkańców znalazło zatrudnienie w Bystrzycy Kłodzkiej i Kłodzku w sektorze prywatnym i publicznym. Dużym problemem są wyjazdy rdzennych mieszkańców poza granice kraju w celu poszukiwania nowego

zatrudnienie oraz ucieczka młodych mieszkańców do dużych miejscowości regionu na przykład Wrocławia.

4.3 Miejsca pracy

Na obszarze gminy Bystrzyca Kłodzka poziom bezrobocia jest bardzo wysoki, przy czym w ostatnich latach dominuje tendencja spadkowa, liczba bezrobotnych na przestrzeni lat ulegała ciągłym wahaniom. Rynek zatrudnienia oraz stopa bezrobocia zarówno na terenie gminy jak i w miejscowości Stary Waliszów jest związany z likwidacją dużych zakładów pracy oraz zmianami jakie nastąpiły w sektorze rolnym oraz przetwórstwie rolno – spożywczym.

Mieszkańcy miejscowości znajdują zatrudnienie głównie w pobliskiej Bystrzycy Kłodzkiej i Kłodzku w sektorze prywatnym, publicznym oraz poza granicami kraju. Są to głównie pozarolnicze miejsca pracy.

4.4 Miejsca noclegowe, hotelowe, gastronomiczne

Brak miejsc noclegowych i hotelowych oraz brak rozwiniętej gastronomii.

Należy zaznaczyć, że ograniczona ilość danych statystycznych dotyczących danej miejscowości wynika z faktu, że dane statystyczne odnoszą się w głównej mierze do terenu całej gminy.

Infrastruktura

4.5 Drogi

Przez wieś przechodzą:

1. Droga krajowa nr 33 łącząca Wrocław z przejściem granicznym w Boboszowie.
2. Drogi powiatowe: 3228D (Trzebieszowice - Nowy Waliszów - Bystrzyca Kłodzka) i 3265D (Bystrzyca Kłodzka – Stary Waliszów).
3. Drogi gminne.
4. Drogi wewnętrzne transportu rolnego.

Korzystny układ komunikacyjny, łączący miejscowość z takimi ośrodkami jak: Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko, Łądek Zdrój może mieć pozytywny wpływ na rozwój miejscowości. Stary Waliszów położony jest przy głównej drodze krajowej 33, łączącej Wrocław z Pragą i Wiedniem.

4.6 Sieć energetyczna – doprowadzona do wszystkich zabudowań we wsi.

W celu wykorzystania alternatywnych źródeł energii, na terenie gminy istnieje możliwość lokalizacji farm wiatrowych lub pojedynczych elektrowni wiatrowych.

4.7. Sieć kanalizacyjna

Brak kanalizacji sanitarnej na terenie miejscowości, ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Obecnie na terenie gminy skanalizowane jest miasto Bystrzyca Kłodzka, obszary wiejskie nie są skanalizowane i jest to jeden z czynników blokujących zrównoważony rozwój terenów wiejskich.

4.8. Sieć wodociągowa

Brak wodociągu – woda pobierana jest ze studni przydomowych.

Stopień zapotrzebowania na wodę jest zróżnicowany i uzależniony od liczby osób aktualnie przebywających na terenie miejscowości. Przy czym brak sieci wodociągowej jest bardzo poważnym problemem miejscowości.

4.9. Sieć gazowa

Wieś nie jest podłączona do gazociągu. Aktualny system ogrzewania i zaopatrzenia w energię ciepłą opiera się na piecach wykorzystujących głównie: węgiel, drewno i olej opałowy. Powoduje to wzrost emisji zanieczyszczeń do atmosfery i tym samym zagraża ekologicznemu rozwojowi gminy.

4.10. Gospodarka odpadami

W celu uporządkowania gospodarki odpadami gmina Bystrzyca Kłodzka przystąpiła do Międzygminnego Związku Celowego w Kłodzku, który został utworzony w celu rozwiązywania problemów związanych z ochroną środowiska, w szczególności realizacji wspólnych inwestycji dotyczących uporządkowania i racjonalnego gospodarowania odpadami, a także prowadzenia działalności dotyczącej rozwiązywania problemów gospodarki wodno – ściekowej. W gminie gospodarką odpadami zajmuje się Zakład Usług Komunalnych Spółka z o.o. Do zadań zakładu należy między innymi wywóz odpadów komunalnych z terenu miasta i gminy oraz wywóz nieczystości płynnych. Zezwolenie na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości posiada również firma SUŁO POLSKA Spółka z o.o. Firmy te mają podpisane indywidualne umowy z mieszkańcami z terenu gminy z tym również miejscowości Stary Waliszów na odbiór odpadów.

Kultura i oświata

4.11. Szkoła – Waliszowskie Stowarzyszenie Edukacyjne zostało założone w 2003 r. Od września 2004 r. prowadzi jedyną na terenie gminy Bystrzyca Kłodzka szkołę społeczną. Szkoła liczy 70 uczniów ze Starego Waliszowa i Nowego Waliszowa. Jest w niej oddział „0” i 6 klas szkoły podstawowej. Szkoła mieści się w wyremontowanym budynku, posiada salę komputerową z dostępem do internetu oraz nową salę gimnastyczną.

4.12. Koło Gospodyń Wiejskich – skupia 25 gospodyń z terenu wsi, uczestniczą one aktywnie w życiu społecznym i kulturalnym wioski. Bardzo mocno angażują się w organizowanie imprez okolicznościowych, przygotowują posiłki oraz ciasta na organizowane imprezy. Koło gospodyń prowadzi

wypożyczalnie sprzętu gospodarstwa domowego na wesela, komunie i inne imprezy okolicznościowe.

4.13. Zespół – przy kole gospodyń wiejskich bardzo prężnie działa ludowy zespół „Tarnawiczanki”, który w 2008 r. świętował 40 – lecie swojego powstania. Zespół reprezentuje wieś i gminę Bystrzyca Kłodzka na corocznie organizowanych przeglądach, festiwalach oraz dożynkach powiatowych i gminnych. W repertuarze zespołu znajdują się pieśni folklorystyczne oraz kościelne.

4.14. Stowarzyszenie Kółka Rolniczego – działa od około 30 lat początkowo jako Kółko Rolnicze pod kierownictwem Gminnego Związku Kółek i organizacji Rolniczych a od 2004 r. jako stowarzyszenie. Skupia około 60 członków.

4.15. Parafia rzymsko-katolicka pw. św. Wawrzyńca Męczennika w Starym Waliszowie.

Sport i rekreacja

4.16. Klub Sportowy – na terenie wsi działa ludowy zespół sportowy „Sparta” Stary Waliszów, który istnieje od 10 lat, a od 2003 r. prowadzony jest przez stowarzyszenie. Klub sportowy zajmuje się głównie dwoma dyscyplinami sportu: piłką nożną oraz tenisem sportowym. W dziedzinie piłki nożnej drużyna gra w „B” klasie, a w sezonie wiosennym i jesiennym bierze udział w rozgrywkach z drużynami z okolicznych miejscowości. Tenis stołowy skupia głównie dzieci i młodzież z miejscowości. Treningi organizowane są na sali w Wiejskim Domu Kultury. Regularnie organizowane są turnieje i rozgrywki, w których młodzież z klubu osiąga bardzo dobre wyniki.

Inne

Mieszkańcami wsi Stary Waliszów są głównie Polacy wysiedleni z terenów wschodnich należących do II Rzeczypospolitej. Przybyli tu mieszkańcy wsi Tarnowica Polna (powiat Tłumacz, województwo Stanisławów). Wieś Tarnowica Polna położona była w granicach państwa polskiego do 1945 roku. Jej mieszkańcy po wojnie, po zmianach granic zostali zmuszeni do opuszczenia swoich domów i zamieszkania na zachodnich terenach Polski. Przesiedleni mieszkańcy wsi Tarnowica Polna na nowe tereny przywieźli ze sobą część swojego dobytku, pamiątki z rodzinnego domu oraz wspomnienia.

Przesiedlenie tak dużej społeczności w jedno niemal miejsce sprawiło, że tradycja „tarnowicka” – domu pozostawionego na wschodzie – długo utrzymywała się w pamięci kolejnych pokoleń.

5. Analiza zasobów miejscowości

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu				X
- walory klimatu (mikroklimat, nasłonecznienie)				X
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			X	
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty				X
- świat zwierzęcy (ostoję, siedliska)			X	
- osobliwości przyrodnicze			X	
- wody powierzchniowe (jeziora, stawy, rzeki)			X	
- podłoże, warunki hydrogeologiczne			X	
- gleby, kopaliny			X	
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe			X	
- walory zagospodarowania przestrzennego				
- zabytki				X
- zespoły artystyczne				X
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu			X	
- święta, odpusty i przedmioty kultu				X
- tradycje, obrzędy, gwara				X
- legendy, podania i fakty historyczne				X
- ważne postacie historyczne			X	
- specyficzne nazwy				X
Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową			X	
- działki pod domy letniskowe			X	
- działki pod zakłady usługowe i przemysł	X			
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)			X	
- place i miejsca publicznych spotkań				X
- miejsca sportu i rekreacji				X
Gospodarka, rolnictwo				
-specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)			X	
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		X		
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	X			
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, komunikacja)				X
- ruch tranzytowy				X
- przyjezdni stali i sezonowi				X
Instytucje				
- placówki opieki społecznej	X			
- szkoły				X
- Dom kultury				X
Ludzie, organizacje społeczne				
- Ochotnicza Straż Pożarna				X
- Koło Gospodyń Wiejskich				X
- Stowarzyszenia				X

6. Analiza SWOT i wizja rozwoju miejscowości

Głównym celem analizy SWOT jest określenie aktualnej i przyszłej pozycji miejscowości na tle innych. Analiza SWOT składa się z analizy miejscowości, analizy jej mocnych i słabych stron oraz analizy jej otoczenia (szanse i zagrożenia).

Tabela 7. Analiza SWOT miejscowości Stary Waliszów

MOCNE STRONY – ATUTY ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI	SŁABE STRONY – CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE ROZWÓJ MIEJSCOWOŚCI
➤ atrakcyjne położenie geograficzne oraz atrakcyjność krajobrazu, ➤ korzystny mikroklimat. ➤ brak uciążliwego dla środowiska przemysłu, ➤ zasoby historyczne wsi z zabytkami włącznie, ➤ wspólna historia i życie mieszkańców, ➤ dobrze działające organizacje i stowarzyszenia, ➤ kultywowanie tradycji, ➤ gospodarstwa rolne podatne na restrukturyzację, ➤ bliskość miast,	➤ brak kanalizacji sanitarnej, ➤ brak wodociągu, ➤ słabe połączenia komunikacją publiczną, ➤ brak łącza internetowego, ➤ brak miejsc do czynnego uprawiania sportu przez dzieci, młodzież i dorosłych, ➤ zły stan nawierzchni dróg, brak chodników, ➤ brak wyremontowanych i wyposażonych miejsc spotkań i zabaw dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
SZANSE – MOŻLIWOŚCI ROZWOJU MIEJSCOWOŚCI	ZAGROŻENIA – CZYNNIKI NIESPRZYJAJĄCE
➤ wykorzystanie walorów położenia geograficznego, ➤ zagospodarowanie walorów krajobrazowych, ➤ możliwość pozyskania środków finansowych, w tym z UE, ➤ unowocześnienie infrastruktury wsi, ➤ wykorzystanie terenów pod budownictwo jednorodzinne, ➤ przebudowa i modernizacja „trasy śródsudeckiej”, ➤ kompleksowy rozwój sieci usług,	➤ pogarszająca się sytuacja w rolnictwie, ➤ wzrost bezrobocia, ➤ starzenie się społeczeństwa, ➤ wyjazdy mieszkańców w wieku produkcyjnym w poszukiwaniu pracy poza granicami kraju, ➤ wyjazdy młodzieży do dużych miast i poza granice kraju,

7. Wizja rozwoju miejscowości – jaka ma być nasza wieś za kilka lat?

Co ma ją wyróżniać?	Piękno, estetyka, zadbane posesje i czyste środowisko.
Jakie ma pełnić funkcje?	Usługowe, rolnicze i agroturystyczne.
Kim mają być mieszkańcy?	Zadowoleni, aktywni i angażujący się w pracę na rzecz wsi.
Co ma dać utrzymanie?	Praca, usługi agroturystyczne, rolnictwo, rozwijająca się działalność gospodarcza.
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Zintegrowanie wokół Rady Sołeckiej, stowarzyszenia, kluby, koło gospodyń wiejskich.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Dyskusje, spotkania i wymiana doświadczeń.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Czysta, estetyczna, zadbane posesje, powinna zostać zwodociągowana i skanalizowana, dużo zieleni odpowiednio zadbanej.
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	Pokoleniowe czyli z miejsca pochodzenia w tym wypadku „tarnawickie”, ludowe, sportowe.
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Zadbane i estetyczne.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Powinien być lepszy niż obecnie, wieś powinna zostać skanalizowana i zwodociągowana w miarę możliwości odejście od tradycyjnego ogrzewania na rzecz ekologicznego.
Jakie ma być rolnictwo?	Znacznie ulepszone, zmodernizowane i przede wszystkim dochodowe.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Rozwój komunikacji publicznej.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	Plac zabaw dla najmłodszych, boisko do siatkówki i koszykówki. Możliwość korzystania z dostępnego Internetu, więcej zorganizowanych zabaw i spotkań. Organizacja warsztatów plenerowych i artystycznych.

8. Wizja rozwoju miejscowości Stary Waliszów to wieś oparta na tradycji, kulturze i nowoczesności.

Nasza wizja – to nasze życie w przyszłości

Stary Waliszów ma być:

- nowoczesną, estetyczną i bezpieczną miejscowością – z pięknymi i zadbanymi posesjami, ze wszystkimi mediami, odnowionymi drogami, chodnikami i oświetleniem,
- aktywną – z miejscem na wypoczynek, sport i rekreację dla dzieci, młodzieży i dorosłych (plac zabaw, boisko, tereny sportowe),
- ze społecznością zintegrowaną, wykształconą i zaangażowaną w rozwój swojego miejsca zamieszkania.

Wizja zostanie zrealizowana poprzez wykonanie inwestycji z zakresu:

1. Remont infrastruktury kulturalno – społecznej.
2. Budowa infrastruktury sportowo – rekreacyjnej.
3. Budowa infrastruktury kanalizacyjnej.

9. Opis przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na rzecz odnowy miejscowości Stary Waliszów

Kierunki działań oraz konkretne projekty opracowane zostały przez społeczność lokalną i podzielone na obszary priorytetowe. Obszary te wytyczają kierunki prac oraz zaangażowania mieszkańców miejscowości na najbliższe lata.

Obszary priorytetowe:

1. Infrastruktura.
2. Promocja i rozwój miejscowości.

W zakresie infrastruktury najważniejsze działania to:

- remont budynku Wiejskiego Domu Kultury,
- zagospodarowanie parku przy Wiejskim Domu Kultury,
- rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła,
- budowa boiska sportowego,
- kanalizacja,
- poprawa jakości dróg,
- rozwój infrastruktury turystycznej,
- remont budynku remizy strażackiej.

W obszarze promocja i rozwój miejscowości najważniejsze działania to:

- remont budynku Wiejskiego Domu Kultury,
- remont budynku remizy strażackiej,
- rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła,

- zakup samochodu gaśniczego,
- poprawa komunikacji,
- organizacja imprez kulturalno – rozrywkowych,
- organizacja imprez sportowych dla dzieci i młodzieży.

10. Planowane działania na lata 2007 – 2015, harmonogram ich wdrażania.

Lp.	Nazwa zadania	Cel	Priorytet	Szacunkowy koszt	Okres realizacji
1.	Remont Wiejskiego Domu Kultury w Starym Waliszowie	Zwiększenie atrakcyjności wsi oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego	1	1 000 000 zł	2008 - 2010
2.	Zagospodarowanie parku przy Wiejskim Domu Kultury	Infrastruktura rekreacyjna, sportowa i turystyczna	2	270 000 zł	2010
3.	Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła	Infrastruktura	2	420 000 zł	2015
3.	Kanalizacja wsi	Infrastruktura	3	10 470 000,00 zł.	2013 - 2015
4.	Remont remizy Ochotniczej Straży Pożarnej	Infrastruktura i bezpieczeństwo	2	80 000 zł	2008 - 2009
5.	Zakup samochodu gaśniczego dla Ochotniczej Straży Pożarnej	Bezpieczeństwo	2	630 000 zł	2008
6.	Zakup strojów ludowych oraz sprzętu muzycznego dla Zespołu Ludowego	Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej	2	50 000 zł.	2008
7.	Przygotowanie tablic informacyjnych	Infrastruktura turystyczna i promocja	3	5 000 zł	2012
8.	Organizacja cyklu warsztatów artystycznych „Zimowe Igraszki”	Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej	3	2 000 zł (koszt jednego cyklu)	Impreza organizowana co roku
9.	Zajęcia sportowo-rekreacyjne „Wakacyjna Tratwa”	Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej	3	3 500 zł (koszt jednego cyklu)	Impreza organizowana co roku
10.	40-lecie Zespołu Ludowego „Tarnawiczanki”	Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej	3	4 000 zł	2008
11.	Wymiana Zespołów Śpiewaczych z miastem partnerskim Usti nad Orlicą	Kultywowanie tradycji społeczności lokalnej	3	3 500 zł	Impreza organizowana co roku

11. Charakterystyka projektów

W rozdziale przedstawiony został wykaz przedsięwzięć inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w latach 2007-2015. Jest to lista otwarta, która w zależności od możliwości pozyskania środków finansowych może być modyfikowana i uzupełniana.

11.1. Projekt - Remont Wiejskiego Domu Kultury

Zadaniem priorytetowym, przewidzianym do realizacji w ramach Planu Odnowy Miejscowości Stary Waliszów był remont Wiejskiego Domu Kultury w Starym Waliszowie. Zadanie zrealizowane w 2009 roku. Działania przeprowadzone w ramach prac przyczyniły się do poprawy stanu budynku, który był w złym stanie technicznym.

Zakres prac obejmował :

1. Branża budowlana:

- roboty rozbiórkowe,
- osuszanie ścian wewnętrznych i zewnętrznych, iniekcja krzemianowa ścian wewnętrznych i zewnętrznych,
- roboty murowe,
- tynki i okładziny,
- stolarka drzwiowa,
- stolarka okienna,
- podłoga i posadzki,
- ścianki i okładziny z płyt gipsowo – kartonowych na rusztach metalowych,
- roboty malarskie,
- roboty instalacyjne,
- roboty zewnętrzne i elewacja.

2. Branża elektryczna

- montaż tablic rozdzielczych i wyłącznika p.pożarowego,

- wewnętrzne linie zasilające,
 - instalacja elektryczna parteru,
 - instalacja elektryczna piętra,
 - demontaż starej instalacji elektrycznej,
 - pomiary ochronne.
3. Branża instalacyjna c.o., wodno – kanalizacyjna.
- przygotowanie terenu pod budowę – demontaż starej instalacji c.o. oraz kotła c. o.,
 - roboty murarskie,
 - instalacja nowego c.o. oraz kotła c .o.,
 - roboty instalacyjne wodno – kanalizacyjne (zaplecze kuchenne),
 - montaż wentylacji,
 - roboty budowlane w zakresie budowy wodociągów i rurociągów do odprowadzania ścieków.

Wiejski Dom Kultury, to miejsce bardzo ważne dla mieszkańców wsi, wokół którego toczy się życie kulturalno – rozrywkowe społeczności wiejskiej. Odbывают się tu spotkania Koła Gospodyń Wiejskich, tutaj spotykają się i odbywają próby członkowie Zespołu Ludowego „Tarnawiczanki”, tutaj filie swoją ma Biblioteka Publiczna. Poza tym, tutaj odbywają się centralne imprezy sołeckie, typu akademie, imprezy okolicznościowe, spotkania integracyjne i zebrania wiejskie. Ponadto odbywają się tutaj treningi i zawody tenisa stołowego.

Niezbędnym było więc przeprowadzenie kompleksowego remontu i modernizacji obiektu, celem jego sprawnego funkcjonowania oraz prawidłowego pełnienia dotychczasowych funkcji, ponadto można założyć, że zwiększył się zakres użyteczności budynku poprzez dodanie nowych funkcji. W wyniku remontu znalazły w nim swoją siedzibę Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół Ludowy „Tarnawiczanki”, filia Biblioteki Publicznej.

W budynku jest duża sala z estradą, która jest przeznaczona na organizację zebrań wiejskich, imprezy kulturalno – rozrywkowe. Pomieszczenia przy sali zostały przystosowane pod zaplecze kuchenne, które jest wykorzystywane w czasie organizacji imprez do przygotowania posiłków.

Realizacja zadania przyczyniła się do osiągnięcia następujących celów:

- ✓ polepszenie wizerunku miejscowości,
- ✓ podniesienie jakości życia społeczności lokalnej,
- ✓ zwiększenie atrakcyjności kulturalnej i edukacyjnej,
- ✓ wzrost zadowolenia mieszkańców miejscowości,
- ✓ pobudzenie aktywności sportowo – rekreacyjnej.

Inwestycja wpłynęła na poprawę stanu infrastruktury społeczno – kulturalnej wsi oraz zwiększenie atrakcyjności miejscowości.

Pozostałe projekty będą realizowane stopniowo w ramach środków przewidzianych w budżecie gminy oraz w wyniku pozyskania środków finansowych z Unii Europejskiej i budżetu państwa.

11.2. Projekt - Zagospodarowanie Parku przy WDK Stary Waliszów

Drugim etapem działań było zagospodarowanie parku przy Wiejskim Domu Kultury w Starym Waliszowie.

Zakres prac obejmował:

1. Branża budowlana
 - 1.1. Budowa boisk sportowych z wyposażeniem trwale murowanym do podłoża.
 - Boisko wielofunkcyjne do gry w siatkówkę i koszykówkę,
 - Boisko do tenisa stołowego.
 - 1.2. Plac zabaw dla dzieci.
 - 1.3. Wykonanie altany.

- 1.4. Nawierzchnie utwardzone.
- 1.5. Ścieżki żwirowe.
- 1.6. Wyposażenie parkowe (ławki parkowe).
2. Branża instalacyjna – oświetlenie parkowe.

W ramach przedsięwzięcia zagospodarowano duży i piękny park przy Wiejskim Domu Kultury, który ma zapewnić przyjemne i bezpieczne spędzanie wolnego czasu przez mieszkańców miejscowości oraz ma pełnić funkcje sportowo – rekreacyjne. Działanie zostało zrealizowane po wykonaniu remontu Wiejskiego Domu Kultury. Był to kolejny etap prac, który miał na celu zagospodarowanie przestrzenne centrum wsi oraz stworzenie kompleksu do zagospodarowania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych z terenu całej miejscowości.

W ramach działania wykonano dwa boiska przy Wiejskim Domu Kultury, które są wykorzystywane zarówno przez działający na terenie miejscowości klub sportowy do treningów, rozgrywek piłkarskich, zawodów jak również w okresie wiosenno – letnim odbywają się tu lokalne imprezy kulturalno – rozrywkowe oraz festyny skupiające mieszkańców całej gminy. Przy boisku została wybudowana altana jako miejsce spotkań mieszkańców. Przy boiskach utworzony został również plac zabaw dla najmłodszych mieszkańców miejscowości, zakupiono urządzenia do zabaw takie jak: huśtawki wagowe, huśtawki łańcuchowe, drabinki oraz zestawy wielofunkcyjne.

Konsekwencją wdrożenia projektu jest poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży podczas gier i zabaw oraz poprawa stanu istniejącej infrastruktury społecznej wsi.

11.3. Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła

W ramach projektu planuje się wykonać nową elewację na budynku zabytkowego kościoła, remont plebanii położonej w sąsiedztwie kościoła oraz muru, który otacza kościół - zadanie inwestycyjne wpłynie na poprawę estetyki miejscowości oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego wsi.

11.4. Kanalizacja miejscowości Stary Waliszów

Następnym ważnym etapem będzie realizacja projektu polegającego na skanalizowaniu miejscowości Stary Waliszów i przyłączenie do oczyszczalni w Bystrzycy Kłodzkiej. Inwestycja korzystnie wpłynie na estetykę miejscowości oraz poprawę stanu środowiska naturalnego.

11.5. Działania w ramach promocji i rozwoju miejscowości Stary Waliszów

Działania te polegają na organizacji imprez kulturalno – rozrywkowych. Głównie są to imprezy organizowane najczęściej cyklicznie raz w roku przez Gminny Ośrodek Kultury, Waliszowskie Stowarzyszenie Edukacyjne przy współudziale mieszkańców wsi Stary Waliszów.

Realizacja w/w działań ma na celu zwiększyć i zaktywizować życie kulturalno- rozrywkowe mieszkańców. Działania te mogą służyć mieszkańcom okolicznych miejscowości oraz zwiększyć zainteresowania turystów.

Zaplanowane do realizacji zadania ujęte w Planie Odnowy Miejscowości są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Rozwoju Gminy Bystrzyca Kłodzka na lata 2008 – 2015, Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia oraz Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013.

Finansowanie inwestycji odbywać się będzie z środków własnych gminy Bystrzyca Kłodzka oraz ze źródeł zewnętrznych. Finansowanie zewnętrzne

opierać się będzie głównie o Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Oś priorytetowa 3, działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

12. Harmonogram rzeczowo – finansowy w ramach Planu Odnowy Miejscowości Stary Waliszów

Lp.	Nazwa zadania	Zakres prac do wykonania	Wartość szacunkowa projektu	Termin realizacji	
				rozpoczęcia	zakończenia
1.	Remont budynku Wiejskiego Domu Kultury	1. Branża budowlana. 2. Branża elektryczna. 3. Branża instalacyjna c.o., wodno – kanalizacyjna.	1 000 000,00 zł	2008	2010
		Środki własne gminy	1 000 000,00 zł		
		Kredyt	0,00 zł		
		Kwota dofinansowania	500 000 zł		
2.	Zagospodarowanie Parku przy WDK Stary Waliszów	1. Branża budowlana ➤ budowa boiska wielofunkcyjnego do gry w siatkówkę i koszykówkę, ➤ budowa boiska do tenisa stołowego. ➤ wykonanie placu zabaw dla dzieci. ➤ wykonanie altany. ➤ wykonanie nawierzchnie utwardzone. ➤ wykonanie ścieżek żwirowych. ➤ wyposażenie parkowe (ławki parkowe). 2. Branża instalacyjna – oświetlenie parkowe.	270 000,00 zł	2010	2011
		Środki własne gminy	270 000 zł		
		Kredyt	0,00 zł		
		Kwota dofinansowania	202 500,00 zł		
3	Rewaloryzacja elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła	Remont elewacji kościoła.	600 000,00 zł	2015	2015
		Środki własne parafii	690 000,00 zł		
		Kredyt	0,00 zł		
		Kwota dofinansowania	450 000,00 zł		

Szczegółowy opis planowanej inwestycji oraz koszty wynikać będą z kosztorysów, które są w trakcie przygotowania. Zostaną one wykonane przed przystąpieniem do realizacji prac i będą stanowiły załącznik do Planu Odnowy Miejscowości oraz do dokumentacji konkursowej.

13. Opis i charakterystyka obszaru o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców

W przypadku miejscowości Stary Waliszów takim obszarem o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających m.in. nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na swoje funkcje i położenie jest budynek Wiejskiego Domu Kultury w Starym Waliszowie oraz teren parku bezpośrednio przylegający do ww. obiektu. Budynek Domu Kultury został wyremontowany (inwestycja zakończona w 2009 r.) przy współudziale środków finansowych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działanie „Odnowa i rozwój wsi”.

Kolejnym etapem zaplanowanym przez mieszkańców był remont zabytkowego parku i utworzenie na jego terenie miejsca spotkań i integracji mieszkańców. Głównym założeniem projektu było uporządkowanie terenu zabytkowego parku poprzez aranżację alejek parkowych, które są wykonane z odpowiednich nawierzchni, wykonano oświetlenie i postawiono piękną drewnianą altanę, w której odbywają się imprezy plenerowe i spotkania mieszkańców. Inwestycja zakładała również odtworzenie na terenie parku terenu sportowo-rekreacyjnego - wykonano dwa boiska, oraz plac zabaw dla najmłodszych. W ramach zadania wyposażono park w obiekty małej architektury (ławeczki). Zadanie zostało zrealizowane przy współudziale środków finansowych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 działanie „odnowa i rozwój wsi”.

Remont Wiejskiego Ośrodka Kultury stworzył na terenie miejscowości miejsce do ścisłej integracji społecznej oraz wykorzystanie potencjału ludzkiego do pielęgnowania i kultywowania tradycji wiejskiej.

Najważniejsze zadanie projektu zostało już wykonane Wiejski Dom Kultury wykreował w centrum wsi miejsce, które stanowi bazę spotkań mieszkańców oraz służy całej społeczności lokalnej. Dalszy zakres prac polegający na zagospodarowaniu parku położonego na działce gminnej, która

bezpośrednio przylega do Wiejskiego Domu Kultury stworzył doskonałe miejsce wypoczynku i rekreacji dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Miejsce to stało się punktem spotkań plenerowych. Na terenie sportowo - rekreacyjnym odbywają się lokalne imprezy sportowe, pikniki, dożynki oraz inne imprezy okolicznościowe. Realizacja ww. założeń spowodowała wykreowanie w centrum miejscowości przestrzeni bardzo charakterystycznej, która jest wykorzystywana przez mieszkańców i która doprowadziła do integracji mieszkańców i kultywowania wspólnych tradycji. Tym bardziej, że w Wiejskim Domu Kultury swoją siedzibę mają Koło Gospodyń Wiejskich, Zespół Ludowy, Biblioteka Publiczna, jest to miejsce gdzie organizowane są imprezy przez Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Bystrzycy Kłodzkiej.

Kolejnym działaniem skoncentrowanym w ścisłym centrum miejscowości, a które przełoży się na wzmocnienie więzi pomiędzy mieszkańcami oraz które wpłynie na kultywowanie tradycji i zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego miejscowości jest remont elewacji zabytkowego kościoła pw. św. Wawrzyńca Męczennika, remont plebanii i muru wokół kościoła.

Kolejnymi działaniami zaplanowanymi do realizacji, które jednak wymagają dużych nakładów finansowych jest budowa kanalizacji sanitarnej mająca na celu poprawę jakości życia mieszkańców wsi oraz ochronę środowiska naturalnego.

W ramach zaplanowanych inwestycji jest również remont remizy Ochotniczej Straży Pożarnej. Budynek remizy OSP znajduje się w ścisłym centrum miejscowości w pobliżu Szkoły Podstawowej, Kościoła i w niedalekiej odległości od budynku Wiejskiego Ośrodka Kultury. W związku z powyższym jego remont będzie stanowić dalszą realizację przedsięwzięć, które mają na celu poprawę jakości obszarów o szczególnym znaczeniu dla potrzeb mieszkańców i jednocześnie pełnią ważne funkcje w zakresie aktywizacji społeczności lokalnej.

Pozostałe działania założone w planie mają charakter działań typowo promocyjno-kulturalnych i ich głównym założeniem jest integracja mieszkańców, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców wsi i kultywowanie tradycji swoich przodków.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
w Bystrzycy Kłodzkiej
mgr Artur Pokora